

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 294/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Bickom, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 2/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA],

z 20. februára 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), neboli prijaté žiadne osobitné opatrenia.

5. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal sťažnosť z 27. februára 2019 z dôvodu jeho nezákonnosti, o ktorej do podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté. Z uvedeného vyplýva, že o návrhu na priznanie trov povinnej obhajoby nebolo právoplatne rozhodnuté v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu. Podľa názoru sťažovateľa je nepochybné, že k rozhodnutiu v prvom stupni došlo na základe podanej sťažnosti na prieskum podľa zákona o súdoch.

6. Sťažovateľ tiež uviedol, že *„nie len že som nedostal uhradené za už vykonanú prácu, ale o mojom nároku zaplataenia za ňu ešte ani nebolo právoplatne rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote. Takýto stav nie len že dehonestuje výkon advokátskeho povolania ale vytvára nebezpečný precedens voči advokátskemu stavu ako takému. Taktiež mi osobne spôsobuje finančné problémy, nakoľko s vecou som mal aj hotové výdavky (palivo, náklady na auto a pod) no tieto nemám ešte ani uhradené, hoci som ich už musel zaplatiť práve pre výkon zastupovania.“*

7. Podľa sťažovateľa dôsledkom porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže okresný súd *„pri rozhodovaní o odmene advokáta ústavne neakceptovateľným spôsobom mi maril nadobudnúť majetok - peniaze.“*

8. Na základe už uvedeného sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených základných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ tiež žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 415,52 €.

9. Ústavná sťažnosť po jej doručení ústavnému súdu nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu

práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce vecí, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš.

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov a východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

16. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

20. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 5/98, I. ÚS 28/01).

21. Ústavný súd v tomto bode poukazuje na svoju judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem zbytočné priet'ahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

22. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v III. ÚS 199/02 alebo I. ÚS 57/01).

23. Ústavný súd už tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

24. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

III. Posúdenie veci ústavným súdom

III.A K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

25. Podstatou ústavnej sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorým malo byť porušené jeho základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Z lustrácie, ktorú ústavný súd vykonal v spise, vyplýva, že návrh sťažovateľa na priznanie trov povinnej obhajoby v sume 3 257,78 € bol okresnému súdu doručený 22. októbra 2018. Dňa 9. novembra 2018 bol sťažovateľ vyzvaný okresným súdom na doplnenie svojho návrhu, ktoré bolo následne doručené okresnému súdu 23. novembra 2018. O návrhu sťažovateľa okresný súd rozhodol uznesením z 20. februára 2019, proti ktorému sťažovateľ podal v zákonnej lehote sťažnosť. Uznesením okresného súdu z 18. novembra 2019 bola táto sťažnosť zamietnutá a trovy povinnej obhajoby v sume 1 878,10 € boli sťažovateľovi vyplatené 28. januára 2020.

27. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že sťažovateľ v napadnutom konaní okresného súdu využil riadny opravný prostriedok proti uzneseniu okresného súdu z 20. februára 2019, a preto si sťažovateľ musel byť vedomý toho, že tým prirodzene dochádza k oddialeniu konečného rozhodnutia o priznaní trov povinnej obhajoby.

28. Ústavný súd zároveň nemohol nevziať do úvahy skutočnosť, že úkony okresného súdu smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej (nariadenie pojednávania na 8. apríl 2019, na ktorom bolo rozhodnuté o oslobodení obvineného spod obžaloby, vyhotovenie oslobodzujúceho rozsudku, úkony súvisiace s podaným odvolaním proti oslobodzujúcemu rozsudku, predloženie súdneho spisu odvolaciemu súdu, ktorý sa nachádzal mimo dispozičnej sféry okresného súdu od 4. júla 2019 do 5. novembra 2019) majú prednosť pred rozhodovaním o trovách povinnej obhajoby. Ústavný súd tiež prihliadol na skutočnosť, že o sťažnosti sťažovateľa bolo v druhom stupni rozhodnuté po 13 dňoch od vrátenia súdneho spisu z odvolacieho súdu.

29. Ústavný súd tiež konštatuje, že nemožno od okresného súdu očakávať, aby rozhodol v lehote počítanej od doručenia návrhu v prípade, ak tento nie je perfektný. Podľa názoru ústavného súdu preto lehota na rozhodnutie o návrhu sťažovateľa začala plynúť až od 23. novembra 2018, keď bolo okresnému súdu doručené doplnenie návrhu sťažovateľom. Z toho vyplýva, že okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa v prvom stupni po približne 2 mesiacoch od uplynutia lehoty uvedenej v § 553 ods. 3 Trestného poriadku a v druhom stupni okresný súd rozhodol po približne 5 mesiacoch od doručenia sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 20. februára 2019. Ústavný súd však nezapočítal dobu rozhodovania o tejto sťažnosti sťažovateľa, počas ktorej sa súdny spis nachádzal na odvolacom súde, pretože tento nebol v dispozičnej sfére okresného súdu. Ako už bolo spomenuté, rozhodovanie vo veci samej malo prednosť pred rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 20. februára 2019.

30. Ústavný súd však neignoruje skutočnosť, že okresný súd rozhodoval o návrhu sťažovateľa približne 8 mesiacov. Uvedenú dĺžku rozhodovania okresného súdu je síce možné považovať za určitý prieťah v konaní, avšak, zohľadňujúc povahu veci, o ktorej okresný súd rozhodoval (trovy povinnej obhajoby), tento prieťah už na prvý pohľad nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu (aj z dôvodov uvedených v bodoch 27 a 28), ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Ako už totiž bolo uvedené, nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

31. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.B K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a k porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy

32. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v kontexte s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ argumentuje, že okresný súd tým, že nerozhodol o jeho návrhu na priznanie trov povinnej obhajoby v zákonom stanovenej lehote, porušil aj jeho vlastnícke právo tým, že mu maril možnosť nadobudnúť majetok – peniaze.

33. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva záver, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

34. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľa nedošlo k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva k peniazom predstavujúcim trovy povinnej obhajoby, ale len k oddialeniu ich nadobudnutia. Ústavný súd prihliadol na to, že v čase meritórneho rozhodovania o ústavnej sťažnosti okresný súd o návrhu na priznanie trov povinnej obhajoby právoplatne rozhodol uznesením z 18. novembra 2019 (i keď okresný súd priznal sťažovateľovi nižšiu sumu ako bola uplatnená) a tieto boli sťažovateľovi vyplatené 28. januára 2020. Ústavný súd preto

dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

35. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej je čl. 13 ústavy ponímaný ako všeobecné ustanovenie, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavný direktív adresovaný predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktoré nemôže plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych záležitostiach. Jeho aplikácia preto nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu na základne právo alebo slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 34/96, I. ÚS 58/97, I. ÚS 59/97, II. ÚS 343/2018). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy.

36. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní tiež odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

37. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu